

21-14

AZ

ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1889. ÉVI SZEPTEMBER 3-4. NAPJAIN

SÁROSPATAKON TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

KÓNYA ANDRÁS,

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD B., AZ EV. REF. FŐISKOLA BETŪIVEL.

1889.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1889. évi szeptember hó 3—4. napjain Sárospatakon tartott őszi közgyűlésének

JEGYZÖKÖNYVE.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1889. évi szeptember hó 3—4. napjain tartotta meg szokott helyén, Sárospatakon, rendes őszi közgyűlését, *Kopré Ferenc* esperes és *Meczner Béla*, egyházmegyei gondnok kettős elnöklete alatt, számos egyházi és világi férfiak közreműködésével.

Jelen voltak:

Az elnökségen kívül *Bodolai József*, *Ölbey János*, *Keresztúri József*, *Zombori Gedő*, *Tóth Lajos*, *Gecsei Péter* papi, — *Bódogh Károly*, *Pilissy Nándor*, *Szinyei Gerzson*, *Meczner András*, *Vicsey Oláh Miklós* világi tanácsbírák; *Gérecz Károly* tanító képviselő; *Kónya András* fő-, *Czinke István*, *Komjáthy Gábor* aljegyzők; *dr Kesső Géza*, egyházmegyei ügyész, egyszersmind világi jegyző; *Kovács János* vámosujfalusi, *Abaházy József* lizkai, *Kőrösi György* nagygéresi, *Sarkadi Antal* kenézlői, *Bálint Dezső* sárospataki, *Farkas Lajos* vajdácskai, *Futó János* kisdobszai, *Fürjész Tamás* lukai, *Zitós Bertalan* pthrügnyi, *Pálóczy József* mádi, *Beszterczey Béla*, bereckii, *Páricsi József* karesai, ifj. *Ölbey János* keresztúri, *Horváth János* petrahói, *Török István* lácai, *Buda János* karádi, *Kolozsvári István* tolcsvai rendes, — *Erdélyi József* hogykai, *Lábos István* rozvágyi helyettes lelkészek; *Berei Gábor* vísi, *Dezső Lajos* sárospataki, *Mádi József* rozvágyi, *Meczner Gyula* m.-hogykai képviselők.

1. Egyházmegyénk esperesének tanácskozásunkra Isten megáldó és megszentelő kegyelmét kérő buzgó imája után, egyházmegyei gondnokunk a jelenlevők figyelmét a tárgyalandó ügyekre előre is felhíva, a tanácskozást megnyitja.
2. *Br. Vay Sándor*, világi tanácsbíró, levélben tudatja, hogy jelen tanácskozásunkban nem vehet részt.
Tudomásul vétetik.
3. Az egyházak képviselői, megbízó-leveleiket bemutatván:
Igazoltatnak.

4. Tavaszai gyűlésünk jegyzőkönyvének 8-ik pontjában, a *Zitás István* lemondása folytán megüresült papi tanácsbírói, s az *Abaházy József* lemondásával szintén megüresedett aljegyzői hivatalra beadott szavazatok az esperes úr által egybehívott bizottság által *Sárospatakon*, június hó 20-án felbontatván, kitűnt, hogy a tanácsbírói hivatalra *Gecsei Péter* tarcali lelkész 25, *Körösi György* nagygyéresi lelkész 18 szavazatot kaptak. Az aljegyzői hivatalra *Komjáthy Gábor* szentesi lelkész 32 szavazatot nyert, a többi szavazatok többek között osztottak meg. E szerint a tanácsbírói hivatalra senki sem nyervén általános többséget, annak betöltésére újabb, szűkebbkörű szavazás rendeltetett elnökség által; az aljegyzői hivatal azonban, mivel *Komjáthy Gábor* általános többséget nyert, betöltöttnek tekintetik.
5. Az előző pontban jelzett tanácsbírói hivatalra elrendelt szavazatok jelen gyűlésünkben felbontatván, azok többségével tanácsbíróul *Gecsei Péter* tarcali lelkész lett megválasztva.

Jelen szavazásnál többséget nyert s így megválasztott *Gecsei Péter* papi, — valamint tavaszai gyűlésünk 5-ik pontja szerint megválasztott *Vecsey Oláh Miklós* világi tanácsbíró, nemkülönben *Komjáthy Gábor*, az előző pont szerint megválasztott aljegyző, jelen gyűlésünkben hivatalos esküjüket letévén, helyüket s széküket a közgyűlés szívélyes üdvözlete mellett elfoglalták.

A szavazataikat be nem küldött cigándi és taktakenézi lelkészek, a szabályszerűleg megállapított birságban elmarasztaltatnak.

6. Tavaszai közgyűlésünk jegyzőkönyvének 14. sz. határozata értelmében, az egyházmegyénk kebelében felállítandó lelkész-özvegy-árvagyám-tár alapszabályainak elkészítésére egy több tagból álló bizottság lett felhiva. E bizottság jelen gyűlésünkre betערjeszti következő alapszabály-tervezetét:

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye lelkész-özvegy-árvagyámintézet alapszabálytervezete.

1. §. A gyámintézet neve.

„Alsózempléni ev. ref. egyházmegyei lelkész-özvegy-árvagyámintézet.“

2. §. A gyámintézet célja.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegyében szolgáló vagy ezután belépő lelkészek özvegyeinek és árváinak segélyezése.

3. §. A gyámintézet jövedelemforrásai.

A) Gyámintézeti tőke.

a) A jelenleg szolgálatban levő rendes lelkészek, egyszer s mindenkorra jövedelmüknek 10%-át fizetik az intézet pénztárába.

b) Minden újonnan rendes hivatalba lépő, vagy más egyházmegyéből átlépő lelkész, azon év végén, melyben hivatalának egész

jövedelmét veszi, köteles évi jövedelmének 15⁰/₀-át belépti díj címen befizetni.

c) Ha a lelkész jobb állomásra költözik, a régi és új jövedelem között levő különbözet 10⁰/₀-át tartozik a gyámintézet pénztárába beszolgáltatni.

d) Az évi osztalékból levonandó s tőkésítendő 20⁰/₀.

e) Az intézet céljaira nyerendő alapítványok, adományok s végrendeleti hagyományok.

B) *A gyámintézet évi jövedelme.*

a) Minden lelkész, rendes *évi díj* gyanánt, hivatali jövedelmének 1⁰/₀-át fizeti; úgy azonban, hogy ezen évi díj 6 frtnál kevesebb nem lehet.

A ⁰/₀-számítás úgy történik, hogy 50 frtíg ⁰/₀ nem számítatik; 50 frton túl az összeg 100 frtra egészítettik ki.

A lelkész halála esetén, a lelkészi jövedelmet élvezők az évi díjat jövedelmök arányában fizetik.

b) Újév első napján begyűlt perselypénz

c) Az államsegély osztalékából az egyházmegyei közgyűlés által évenként megszavazandó százalék.

d) Azon büntetéspénzek, melyek felett az egyházmegyének van joga rendelkezni.

4. §. **A gyámintézet működésének megkezdési ideje.**

A gyámintézet működését megkezdi 1890-ik év január 1-én; úgy azonban, hogy az első öt év jövedelme tőkegyűjtésre fordítottik s ezen idő alatt a gyámintézetből segély nem adatik. Az öt év elteltével azonban, az ezen idő alatt elhalt lelkészek özvegyei és árvái ugyanazon segélyt kapják, mint az azután elhaltak utódai, ha az első öt év alatt követelt díjakat befizetik.

5. § **A gyámintézet tagjai.**

A gyámintézet tagjai részint kötelezett-, részint alapító- és pártoló tagok.

1. *Kötelezett tagok* az ezen egyházmegyébe kebelezett összes lelkészek, ha a 60 évet túl nem haladták. A 60 éven túl levő lelkészek a gyámintézetbe szintén beléphetnek.

2. *Alapító tagok*, kik a gyámintézet javára legalább 100 (egyszáz) forint alapítványt tesznek

3. *Pártoló tagok* mindazon testületek s egyesek, kik a gyámintézet alapját — a segélyezésre való minden igény nélkül — kisebb-nagyobb mérvben növelik.

6. §. **Befizetések.**

Az évi befizetéseket az egyházlátogató-küldöttség veszi át minden lelkésztől, s azt a gyámintézet pénztárnokának legkésőbb a tavaszi egyházmegyei közgyűléskor átadja.

A ki a befizetéseket pontosan s idejében nem teljesíti, joga van a pénztárnoknak rajta a hátralékot törvényes úton bevételni.

Ezen egyházmegyéből más egyházmegyébe átment lelkészek, ha fizetési kötelezettségüknek azután is eleget tesznek, ezen intézet gyámpénzére özvegyeik és árváik teljes joggal számíthatnak. Az ilyenek évi tagdíjaikat azon egyház jövedelme után fizetik, melyben legutóljára szolgáltak. Ha pedig a gyámintézetből kilépnek, a belépti díjat kamat nélkül visszakapják.

Hivatalukról önként lemondott lelkészek azután is tagjai maradhatnak az intézetnek, s ha fizetési kötelezettségüknek azután is pontosan eleget tesznek, özvegyeik és árváik segélyben részesülnek.

A hivatalától megfosztott lelkész nője, özvegynek; gyermekei árváknak tekintetnek s az őket illető segélyben részesülnek.

7. §. Felügyelet.

A gyámintézet közvetlen az alsózempléni ev. ref. egyházmegye felügyelete alatt áll.

8. §. Pénzkezelés.

A gyámintézet összes vagyonát a megválasztott pénztárnok, felelősség mellett kezeli; ki is minden évben az általa kezelt összegről pontos és okmányokkal támogatott számadást köteles a gyámintézeti közgyűléshez beadni; a kiosztandó segélydíjak mennyiségét előterjeszteni; a takarékpénztári könyveket, kötvényeket, a készletben levő pénzmennyiséget a *számvizsgáló-bizottság* előtt — mely az elnökön és pénztárnokon kívül a gyámintézeti közgyűlés által választott három tagból áll — felmutatni.

A gyámintézet pénze vagy takarékpénztárilag kezeltetik, vagy a szokásos kikölcsonzési szabályok szigorú megtartása mellett kölcsönre adatik.

A pénztárban 20 forintnál nagyobb összeg gyümölcsözetlenül nem heverhet.

9. §. A gyámdíjról s annak kiosztásáról.

A gyámintézet pénztárából évi segélyt nyernek:

a) az *elhalt lelkészek özvegyei*, míg férjük nevét viselik, ha elhalt férjüknél 25 évnél többel nem fiatalabbak;

b) *árvái*, 24-ik évök betöltéseig, illetve a leányok férjhezmenetelökig, a fiúk pedig önálló pályához való jutásig; de a testileg vagy lelkileg nyomorék árvák 24 éven túl is részesülnek segélyben. — Ha az anya férjhez ment, az árvák joga fenmarad.

c) Az elhalt lelkésznek özvegy édes anyja vagy férjetlen nővére azon esetre, ha a tag sem özvegyet, sem árvát nem hagyott hátra s az édes anya vagy nővér semmiféle vagyonnal vagy megélhetési móddal nem bír s az intézet elhalt tagjának házában, annak halálát megelőzőleg, legalább három éven át háziasszonyi tisztet viselt.

A gyámintézet pénztárából minden segélyre jogosult egyenlő díjat húz.

d) A gyámintézet pénztárából *egy egész* gyámdíjban részesülnek:

a) *a lelkészek özvegyei*, míg férjük nevét viselik.

Ha egy tagnak özvegye ismét taghoz megy nőül: csak az utóbbi férje után járó segélyhez van joga.

β) az apátlan és anyátlan árvák.

Ha kettőnél többen vannak a 24 éven alóli apátlan és anyátlan árvák, az egész gyámdíjon felül a többi árvák fejenkint $\frac{1}{5}$ díjban részesülnek.

A lelkésznek özvegy édes anyja vagy férjetlen nővére, ha a lelkész özvegy és árvák nélkül halt el, *egy egyént illető* gyámdíjnak felében részesül.

Az anyával maradt árvák fejenkint *egy ötödrész* gyámdíjt élveznek.

A gyámdíj mennyiségének megállapítása úgy történik, hogy a gyámintézet évi tiszta jövedelmének 20%-a tőkésítettén: a többi a segélyzendők közt kiosztatik. A segély mennyisége a választmány által állapíttatik meg; egy osztalék azonban az alakulástól számítandó tíz első év alatt 100 (egyszáz) frtnál több nem lehet. A tiszta jövedelemből a pénztárnok tiszteletdíja előre levonatik.

Míg a kegyelem-év tart: sem az özvegynek, sem az árváknak segély nem adatik.

A segélypénz átadása nyugta mellett történik.

Az özvegyek és árvák életbenlétét vagy elhalálozását igazoló bizonyítványt a pénztárnoknak évenként azon lelkész küldi be, a kinek egyházában laktak vagy laktak a segélyzendők. Ezen bizonyítványban az árvák születési éve mindenkor kiteendő.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagy gonddal készített munkálatot s az abban foglalt intézkedéseket helyeslőleg veszi tudomásul; de egyszersmind alkalmat és időt óhajtván adni minden lelkésznek arra, hogy az egyházmegyebeli lelkészeket ily közvetlenül érdeklő, sőt azokra sok tekintetben súlyos kötelezettségeket róvó alapszabály-tervezetet tanulmány tárgyává téve, arra esetleges észrevételeit és módosításait jövő gyűlésünkig megtehesse: azt egész terjedelmében jegyzőkönyvbé vétetni s kinyomatni határozza. Nehogy azonban a lehető észrevételek és módosítások az intézmény életbeléptetését gátolják avagy késleltessék, kimondja közgyűlésünk azt is, hogy a lelkészi özvegy-árva-gyámintézetet 1890. évi január 1-sőjétől életbeléptetnek tekinti, s ehez képest a megállapítandó illetékes befizetések az 1891-ik évben kimenendő egyházlátogató-küldöttségek által már az 1890-ik évről is be fognak szedetni.

7. Az előző pontban körülírt lelkészi özvegy-árva-gyámintézet felállítására szükségessé tévén a lelkészi javadalmak méltányos és lehetőleg ugyanazon kulcs szerinti újabb összeírását:

Közgyűlésünk annak eszközzésével a legközelebb kimenendő egyházlátogató-küldöttségeket bízva meg, utasítván azokat, hogy egymásközt előlegesen beszéljék meg a követendő irányelveket, s a tavaszi közgyűlésünk előtt összeülendő számvevőszékkel egyidejűleg, egymással egyetérve, közösen állapítsák meg a tagsági díjaknak s fizetendő percenteknek alapjául szolgáló lelkészi biztos jövedelmeket.

8. A s.-a.-ujhelyi ev. ref. egyház, közgyűlésünkhöz intézett megleghangú levelében tudatva, hogy a folyó évi szeptember hó 22-én kebelében tartandó, papavatással egybekötött egyházkerületi gyűlés alkalmával, mostani temploma építésének 100 éves örömnépét is meg fogja

ülni: ezen örömnépélyre az egyházkerület egyetemes meghívásán felül különösen is meghívja egyházmegyénket, mint a melynek köte-
lékébe tartozott a multban a most ünneplő egyház is, s melynek jelenlétében avattattott fel most már 100 éves temploma, s melylyel együtt türve-szenvedve élte át a küzdelemmel teljes idők folyamán a lelkiismereti és vallásszabadságért vívott harcok súlyos korát.

Egyházmegyei közgyűlésünk a történeti emlékek által megszentelt testvéri viszonyból eredő, egyházmegyénket megtisztelő meghívást kedvesen és jóleső örömmel fogadja; egy-
szersmind a jubiláló egyház örömnépén leendő képviselteté-
sével, esperesünk és egyházmegyei gondnokunk mellett, *Keresztúri József, Tóth Lajos, Gecsei Péter* papi, *Pilissy Nándor, Szinyei Gerzson, Meczner András* világi tanácsbírákat, *Kónya András* főjegyzőt, úgysis mint kerületi gyűlési képviselőket; továbbá *id. Ölbey János, Körösy György, Horváth János* lelkészeket, *Czinke István, Komjáthy Gábor* egyházmegyei jegyzőket, *Bódogh Károly* világi tanácsbíró, *Meczner Gyula* hogykai főgondnokot és *dr Kesső Géza* egyházmegyei ügyész s világi jegyzőt bizza meg.

9. A nagykövesdi lelkész-tanító és a sárospataki nőtanító díjlevelei az egyházkerület által megerősítettvén:
e díjlevelek egy-egy példányban egyházmegyei levéltá-
runkba helyeztetnek.

10. *Keresztúri József* semlyéni lelkész s egyházmegyei tanácsbíró, ki őszi közgyűlésünk 19. számú pontja értelmében a szomotor-vécsi egyház és lelkészének gondnokságával volt megbízva, hivatkozva arra, hogy a lelkészszel közeli rokonságban áll, e megbízatás alóli felmentését kéri.

Kérelmének hely adatván, a kellő intézkedéssel esperes úr bíztatik meg.

11. A bodrogolaszii egyház előljárósága, tavaszi gyűlésünk 20. számú határozatával utasítva volt, hogy *Mészáros Mihály* és *Madár Klárá-tól* a lelkészi javadalom emelése céljából vásárolt ingatlanról szóló adásvételi szerződést, a tehermentességet igazoló telekkönyvi kivonattal felszerelve, jelen gyűlésünkre adja be.

A b.-olaszii egyház előljárósága ismételve utasíttatik, hogy a kívánt kivonatot szerezzze meg, s azt a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés elé leendő felterjesztés végett, tavaszi közgyűlésünkre adja be.

12. Tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 23. számú határozata értelmében, egyházmegyei ügyészünk utasíttatott, hogy a taktakenézi egyháznak *Tóth Bénéjmin*, volt gondnok elleni követelesét sürgesse meg. Erre vonatkozólag egyházmegyei ügyész jelenti, hogy ez ügyben sem a kir. ítélő-táblától, sem a kuriától ez ideig nem nyert értesítést.

Jelentése tudomásul vétetik.

13. Tavaszi közgyűlésünk 24-ik számú s a lácai egyház peres ügyére vonatkozó határozatára nézve egyházmegyei ügyész jelenti, hogy az

eljárást, a szükséges adatok és okmányok hiánya miatt, még ez ideig sem indíthatta meg.

Egyházmegyei ügyész jelentése tudomásul vétetik. de egyzsersmind a bírói eljárás fogatosítására ismételve utasíttatik; hasonlóképen utasíttatik a lácai egyház is, hogy ez okmányokat egyházmegyei ügyész rendelkezése alá bocsássa.

14. *Sarkady Antal*, kenézlői lelkész beadott kérvényében panaszolván,

a) hogy a legközelebbi tavaszi egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvének 25-ik pontja, melynek értelmében a vísi egyház 1890-ik évtől kezdve 10 (tíz) évre Kenézlőhöz csatoltatik, s annak anyagi és szellemi gondozása reá bízatik, reá nézve sérelmes határozatot tartalmaz, amennyiben a vísi egyház ügyeinek rendezésével megbízott küldöttség ő vele e tárgyban nem értekezett; sőt, miután betegsége miatt a tavaszi egyházmegyei gyűlésen, hol a bizottság javaslata határozattá emeltetett, meg nem jelenhetvén, arról tudomással sem bírhatott, s így azon okokat, — melyek a két egyház (Vis és Kenézlő) egyesítését a jelzett jegyzőkönyvi pontban körülírt módzatok szerint — már csupán lelkész-tanítói kettős kötelezettségéből kifolyó nagymérvű elfoglaltatását tekintve is — a gyakorlatban kivihetetlené teszik — nem sorolhatta fel;

b) hogy az 1888-ik évi őszi egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének 43-ik pontjában, a tanügyi bizottság felterjesztése folytán azért rovatott meg, „hogy az iskolát, mivel segédtanítója eltávozott, önkényesen bezáratta és a tanítást beszüntette.“ holott az iskolai körlátogató lelkész, iskoláját a mondott időben megvizsgálván, kielégítőnek minősítette;

c) hogy az 1889-ik évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 54-ik pontjában, az egyházlátogatás jelentése alapján, azért, mert a konfirmálást a konfirmálandók készülletlensége miatt nem teljesítette, nemcsak megrovatik, hanem ismétlődés esetén fegyelmi vizsgálat megindításával fenyegettetik, holott a hitben való megerősítés azért maradt el, mert az illető szülék gyermekeiket iskolába nem járatták, a gyermekeket pedig készülletlenül konfirmálni nem tartotta megengedhetőnek: kérelmezi, hogy úgy a vísi egyház gondozása, valamint a b) és c) pont alatti vádak alól felmentessék.

Egyházmegyei közgyűlésünk a kérelmező lelkésznek a) pont alatti jelzett kérésére vonatkozó indokait méltányolva, a tavaszi közgyűlés 25-ik számú jegyzőkönyvi határozatát feloldja; de egyzsersmind megbízta a legközelebb kimenendő egyházlátogató-küldöttséget, hogy úgy a kenézlői lelkész, mint a két egyház presbyteriumának meghallgatásával a vísi egyház helyzetének rendezésére vonatkozólag, részletes javaslatot készítsen s terjeszzen be jövő tavaszi közgyűlésünk elé; addig azonban kötelezi a kenézlői lelkészt, hogy tavaszi közgyűlésünk 25. számú jegyzőkönyvi pontjában megállapított (39 frt 40 kr) díjért a vísi egyház ügyeit vezesse, s hogy a vísi egyház lelkési javadalmához tartozó földeknek kezeléséről, az özvegyi év leteltéig, azon egyház presbyteriumával egyetértőleg, gondoskodjék. A b) pont alatti vádpanaszra vonatkozólag, egyházmegyei közgyűlésünk meggyőződván arról, hogy a panaszlott

jegyzőkönyvi megrovás az iskolai körlátogatóság elnézéséből eredő téves értesítésből származott; a c) alatti vád ellenében pedig illető lelkész elfogadható mentséget hozván fel: őt mindkét rendbeli jegyzőkönyvi megrovás alól feloldozza.

15. Olvastatott *Spitko Mór* nyilatkozata, melyszerint a vísi lelkési javadalomhoz tartozó szántóföldek és kaszálók több évre leendő kibérelésére ajánlkozik.

Közgyűlésünk tekintettel azon körülményre, hogy a vísi egyház ügyei ez idő szerint még függőben vannak: az ajánlatot figyelmen kívül hagyja, annyival inkább, mivel a földek gondozása és kezelése a lelkész-özvegy haszonélvezete idejéig a kenézlői lelkész felügyelete mellett a vísi egyház presbyteriumára bízott.

16. Tavaszi közgyűlésünk 29. jegyzőkönyvi pontja szerint, a kistárkányi egyház az iránt folyamodott, hogy a Tisza folyam ármedrébe eső 14 kat. hold erdőjét eladhassa, s utasítva lett, hogy erre nézve a szükséges jóváhagyást a megyei erdészeti bizottságtól kikérve, esperesi hivatalunknak küldje meg.

A kistárkányi egyház e felhívásnak nem tévén eleget, utasítatik a kimenendő egyházlátogatás, hogy ezen ügy mibenlétéről tudomást szerezzen és jelentést tegyen.

17. Tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 30-ik számú határozatával, a nagy- és kistárkányi társegyházakba kiküldött bizottság jelenti, hogy egyrésztől nevezett társegyházak közös templomának kijavítására, másrésztől a tetemesen felszaporodott egyenértéki és ártéri adóhátrálék rendezésére nézve, az egyházi előljáróság belenyugvásával azon intézkedést tette, hogy a közbiztonsági szempontból immár halaszthatatlanná vált templomjavítás a küldöttség utasítása szerint azonnal munkába vétessék, s a felmerülő költségeket, az eddigi szokás szerint, egyharmadrészben a nagytárkányi, kétharmadrészben pedig a kistárkányi gyülekezet tagjai viseljék; úgyszintén az adóhátrálékokat is a két egyház előljárósága saját tagjaira hasonló arányban kivetvén, annak törlesztését halogatás nélkül eszközölgék, utasítván arra is, hogyha ezen intézkedésnek bármelyik egyháztag elleneszegetülne: minden — az ilyenmő vonakodásból eredő — késedelmi és végrehajtási költség a vonakodó egyháztagokon fog hatósági úton bevétenni.

Egyházmegyei közgyűlésünk, küldöttség ezen intézkedéseit helyesléssel veszi tudomásul, egyszersmind utasítja a társegyházak előljáróságait, hogy a küldöttség utasításainak miként lett teljesítéséről esperesi hivatalunknak még e hó végeig jelentést tegyenek.

18. Tavaszi közgyűlésünk 36. számú határozatára vonatkozólag, egyházmegyei ügyész jelenti, hogy a cigándi egyház birtokából lett eltulajdonítás okából, *bárá Sennyey Lajos* urat megkereste, azonban megkeresésére még ez ideig választ nem kapott.

Egyházmegyei közgyűlésünk a várt válasz megnyerése után fog egyházmegyei ügyésznek a további teendőkre nézve utasítást adni.

19. Tavaszi közgyűlésünk 41. sz. határozatára vonatkozólag, egyházmegyei ügyész jelenti, hogy *Farkas Gyula* szerencsi ügyvédhez intézett felhívása eredményhez nem vezetett.

Ügyész jelentése tudomásul vétetik, de egyszersmind utasítatik, hogy nevezett ügyvéd ellen a 70 frt és járulékai behajtása iránt a polgári pert azonnal indítsa meg.

20. Tavaszi közgyűlésünk 47. számú pontja, melyben a simai leányegyház és lelkésze között létrejött egyezség foglaltatik, a tavaszi egyházkerületi gyűlésre nem terjesztetvén fel:
annak felterjesztésére főjegyző utasítatik.

21. Tárgyaltattak az országos közalap végrehajtó-bizottságához segélyért folyamodó egyházak és lelkészek kérvényei, s azok következőleg bíráltattak el:

A) *Egyházak.*

1. A b.-szentesi egyház, rozzant állapotban levő s már-már életveszélyessé vált s valóban műemlék becsével bíró, több mint 600 éves templomának kijavítására, 600 frt segélyt kér. Szakértők véleménye szerint a templom s torony rendbehozása 1200 frt kiadást igényel, melynek fedezése végett az egyháztagok 400 frtot ígértek magukra kivetni. Hiány 800 frt.

Tekintettel arra, hogy az egyháztagok a múlt évben 800 frtot kerestek önkéntes munkával, s hogy valóban régészeti műbecscsel bíró temploma összedőléssel fenyeget: ennek megakadályozása szempontjából 400 frt segélyre ajánltatik.

2. A kiskövesdi egyház, az 1888. augusztus 31-iki tűzvész által elhamvasztott iskolájának s megrongált egyházi épületeinek újból építhetésére 300 frtot kér. Költségelőirányzata 1200 frt; fedezet 490 frt 80 kr; hiány 300 frt, a többit kivetés útján vélik beszerezni.

Mivel a tűzvész alkalmával az egyháztagok nagyobb része is tetemes kárt szenvedett s egyházi épületei nagy mértékben megrongáltattak, iskolája és tanítói laka pedig teljesen elpusztult: 200 frt segélyre ajánltatik.

3. Nagy-Kövesd, villám által sújtott s leégett tornyának, főleg pedig az idő viszontagságai folytán megrepedezett templomának megújítására 200 frtot kér. Költségvetése 400 frt; fedezet 200 frt; hiány 200 frt.

A beterjesztett indokok valódiaknak ismertetvén, a kért 200 frt segélyre ajánltatik.

4. Az ágcsernői egyház, vihar által megrongált templomának kijavítására 885 frt segélyt kér. Költségvetése szerinti szükséglet 1005 frt; fedezet 120 frt; hiány 885 frt.

Mint nagyon csekély népességű s igen szegény tagokból álló, semmi jövedelmi forrással nem rendelkező leányegyház; 300 frt segélyre ajánltatik.

5. Kis-Dobsza, a folyó év augusztus 20-iki tűzvész által elhamvasztott templomának s összes egyházi épületeinek újból építésére 600 frtot kér. Költségvetés szerinti szükséglete 5037 frt; fedezet 2700 frt; kivetés által előállítható 1100 frt; hiány 1237 frt.

A tűzvész által összes egyházi épületeitől megfosztott s különben is sok csapás által sújtott egyház 600 frt segélyre ajánltatik.

6. A kistárkányi egyház, építkezésekből eredt adósságának törlesztésére 1102 frt segélyért folyamodik.

Bár ez adósság valóban létezik, de miután az egyház tagjai annak törlesztésére önszántukból semmit sem tesznek, s mivel a kérvénynek 6. és 7-ik rovatai nagyon általánosan s nem kellően részletezve töltettek ki: alaki hiány miatt sem ajánlható.

7. A berzéki egyház, rozszant temploma kijavítására 200 forint segélyt kér. Költségvetése 583 frt 10 kr.

Miután az egyház tagjai az egyház érdekében semmi áldozatkészséget sem tanúsítanak s a kérvény rovatai sincsenek kitöltve: ezuttal nem ajánlható.

8. Monok, leszakadással fenyegető templom mennyezetének és tetőzetének kijavítására 400 frt segélyt kér.

Bár mint csekély népességű és vagyontalan egyház, a segélyre valóban rá van szorúlva, de miután költségvetést nem terjesztett be: ezen alaki hiány miatt nem ajánlható.

9. A szomotor-vécsi egyház, lelkész- és tanító-lakának s iskola-épületének újból fedésére 200 frtot kér, melyhez kivetés által még 200 frtot ígér beszerezni.

Költségvetése nem lévén, nem ajánlható.

10. Perbenyik, tűz által elpusztult csűr és kamara épületeinek felépítésére 400 frtot kér. Fedezet 100 frt; hiány 400 frt.

Azon felül, hogy az egyházköztség semmit sem tesz, a segélyt is oly célra kéri, melyet a közalap nem segélyezhet; de különben költségvetése sem lévén: már alaki hiány miatt sem ajánlható.

11. Zombor, megrepedezett templomának kijavítására s újból fedésére 100 frtot kér. Költségvetés szerinti szükséglete 245 frt 60 kr; fedezet 80 frt; kivetés 55 frt; hiány 100 frt.

Mivel a kívánt kérdésekre nem felel be szabatosan: alaki hiány miatt ezuttal nem ajánlható.

12. Vámos-Újfalu, árvíz által elpusztított iskolájának felépítésére és megrongált paplakának kijavítására 590 frt segélyért folyamodik. Szükséglete 790 frt; fedezet 200 frt, hiány: 590 frt.

Bár az egyház tagjai, épen szegénységük miatt, nem áldozhatnak; mindazáltal tekintettel arra, hogy iskola-épülete az árvíz által teljesen használhatatlanná tétetett s paplaka is nagy mértékben megrongáltatott: 300 frt segélyre ajánltatik.

13. H.-Mád felekezeti iskoláját az állami iskolába való teljes beolvadástól úgy vélvén megmenthetni, ha tanítói állomását — mely ez ideig ideiglenes — állandósítja: az e célból szükséges tanítói lak

és melléképületek előállítására 300 frt segélyt kér. Költségvetése 660 frt 50 kr; fedezet 102 frt; hiány 558 frt 50 kr.

Az egyháztagok a phylloxera pusztítása miatt elszegényedve, semmi áldozatot nem hozhatnak ugyan, de tekintettel a cél sürgős voltára — habár a kérvény némi csekély tekintetben hiányos is — 200 frt segélyre ajánltatik.

14. Nagy-Géres, az 1889. május 22-iki tűzvész által elhamvasztott lelkészi és tanítói lakának, iskolájának és minden melléképületeinek újból építésére 700 frt segélyt kér. Költségvetés szerinti szükséglete 3200 frt; fedezet 1900 frt; kivetés útján előállítható 600 frt; hiány 700 frt.

Mint összes egyházi épületeitől megfosztott egyház: 500 frt segélyre melegen ajánltatik.

15. A símai leányegyház, hatóságilag bezárt iskolája és megromgált temploma újra építéséből származott adósságainak törlesztésére 200 frt segélyt kér. Költségvetése 650 frt; fedezet 300 frt; kivetés 150 frt, hiány 200 frt.

Mint nagyon csekély népességű s elszigetelt szegény leányegyház: a kért segélyre melegen ajánltatik.

B) Lelkészek:

1. *Bacskaí Károly*, n.-kövesdi lelkész, adósságának törlesztésére 200 frtot kér.

Mint szegény sorsú lelkész: 100 frt segélyre ajánltatik.

2. *Kolozsváry István*, tolcsvai lelkész, a phylloxera pusztítása folytán nagyon lepadt jövedelmének pótlására évi 200 frt segélyt kér.

Bár a múlt évben 50 frt segélyben részesült, mindamelllett is, mint olyan szegény sorsú lelkész, ki a kérvényében jelzett ok miatt évi jövedelmének negyed részétől fosztatott meg: 150 frt segélyre ajánltatik.

3. *Nagy Károly*, szomotor-vécsi lelkész, adósságainak törlesztésére 200 frt segélyt kér.

Mint szegény sorsú, népes családú s adóssággal terhelt lelkész, habár a múlt évben 70 frt segélyt nyert is: újabban 100 frtra ajánltatik.

4. *Fuló János*, kis-dobszai lelkész, tűz által szenvedett nagymérvű káraitra hivatkozva, 300 frt segélyért folyamodik.

Tekintettel indokainak valódiságára: 250 forint segélyre ajánltatik.

5. *Körösi György*, nagy-géresi lelkész, ugyancsak tűz által szenvedett kárainak legalább némi pótlására 500 frt segélyt kér.

Folyó év május 22-iki tűzvész folytán szenvedett nagymérvű károsodására való tekintetből, 300 frt segélyre ajánltatik.

6. *Szántay István*, berzéki lelkész, 800 frt tőkét képviselt szőlőjének teljes elpusztulására s a folyó évi nagy asszál következtében ránehezült inségre hivatkozva, 200 frt évi segélyt kér.

Tekintettel a kérvényében felhozott indokok valódiságára s azon körülményre, hogy, mint különben is csekély népességű

egyházban s a folyó évi aszály által legnagyobb mértékben sújtott vidéken szolgáló lelkész, családjával együtt nagy nyomornak néz elébe: ez idő szerint 150 frt segélyre melegen ajánltatik.

7. *Kovács János*, vámos-újfalusi lelkész-tanító, előhaladott korával együtt járó gyöngeségére, különösen lábbetegségére — melynek dacára 2 filiában kell lelkész-tanítói teendőit végeznie — s csekély javadalmazására hivatkozva, élete fogytaig 200 frt segélyt kér.

Mint csekély és szegény népességű egyházban szolgáló s valóban nyomorral küzdő agg lelkész, bár már segélyben részesült: újabban 100 frt segélyre ajánltatik.

8. *Réthy Pál*, golopi lelkész, hivatkozva csekély jövedelmére s az ebből szükségkép folyó megfeszített szorgalom folytán megrongált egészségére, ottani lelkészkedése tartamára évi 300 frt segélyért folyamodik.

Indokaira való tekintetből, mint csekély jövedelmű s népes családú lelkész: 150 frt segélyre ajánltatik.

9. *Hazai Béla*, perbenyiki lelkész, csekély fizetésére való hivatkozással, 200 frtot kér.

Mint ifjú és családnélküli lelkész, más, a segélyre inkább rászorúttakra való tekintetből, nem ajánltatik.

E szerint 15 egyház kér összesen 6777 frt segélyt, s ajánltatik 9 egyház 2900 frt segélyre. Kilenc lelkész kér 2300 frtot, s 8 ajánltatik 1300 frt segélyre.

22. Az egyetemes konvent Budapesten, 1889-ik március hó 21—28-ik napjain tartott üléseiről vezetett jegyzőkönyvének 85-ik pontjában utasítja az egyházkerületeket s közvetve az egyházmegyéket, hogy segélyre szorult egyházközségeinek, a közölt mintázatok szerint, oly táblás kimutatásait készítsék el, melyek feltüntessék egyfelől a szükségletek apasztásának az egyházközségek csoportosítása, a lelkészi és tanítói állomások egyesítése, valamint körlelkésziségek szervezése útján lehető eszközését; másfelől a felekezeti és nemzetiségi érdekekből a közalap segélyével feltartandó egyházközségek építkezési szükségleteit, és a sürgősség sorrendjében feljavítandó lelkészi állomásait, emezek javadalmainak felsorolásával, s a tőkeképzés útján megjavítandó lelkészi állomások díjleveleinek másolatban leendő melléklésével.

Egyházmegyénk a konvent eme felhívásához képest jelenti, hogy:

a) az *A* jegyű jelentő lap szerinti építkezésekre nézve, a közalap kölcsön-segélyét — tekintve az annak megnyeréséhez kötött teljesíthetetlen feltételeket — egyetlen egyház sem veszi igénybe;

b) a *B I.* jegyű jelentő lapok szerint, az illető egyházak megkérdezése után társítandó egyházakúl jelöltetnek ki: Mádhoz Zombor, Tolcsvához Vámosújfalu, Golophoz Monok, Szerecshez Legyes-Bénye, Királyhelmechez Perbenyik;

c) a *B II.* jegyű ívre, mely a lelkészi és tanítói állomások egyesítésére vonatkozik, jelentkezés nem történt; egyház-

megyénk kebelében azonban már eddig is lévén oly egyházak, melyekben a lelkési és tanítói állomások egyesítvék, ezek közül a segílyt igénylők a B IV. jegyű jelentő lapon, mint tőke felajánlás útján felségelendők, jelentetnek be;

d) a B III. jegyű jelentő íven be kellvén terjeszteni azon egyházakat, melyek körültekintéssel alakításukat kérelmezik, ilyenül csupán Királyhelmece ajánltatik, mint központja a kérvényében felsorolt Lelesz-Pólyán, Szolnocska községeknek, Fejlesztés és Rozsos tanyáknak;

c) a B IV. jelentő ív szerint, lelkési javadalmaikat tőkeelőlegezés útján kívánják és hajlandók feljavítani: Tállya 2000, Bodrog-Keresztúr 2000, M.-Hogyka 2350, Berecki 2500, H.-Mád 2000 és Tolcsva 2000 frt előlegezett tőkével.

23. Tavaszai gyűlésünk 49. számú határozatával, a tolcsvai egyház anyagi ügyeinek megvizsgálására kinevezett küldöttség jelenti, hogy körülményei miatt küldetésének nem felelhetett meg.

A vizsgálat eszközzésére ismételve utasítatik.

24. A m.-hogykai egyház előjárósága, tavaszai gyűlésünk 50. sz. határozatával utasítva lett, hogy tőkéit a folyó évben a legszigorúbb eljárás útján is behajtassa s takarékpénztárilag kezelje. E határozat ellenében nevezett egyház, főgondnoka és képviselője *Meczner Gyula* közvetítésével, azon kérelmet intézi közgyűlésünkhöz, hogy tekintetbe véve egyfelől azon körülményt, melyszerint a kérdéses tőkepénzek kellőleg biztosítva vannak; másfelől, hogy a takarékpénztári kezelés kevesebbet gyümölcsözne; de főleg, mert az egyházmegyei neheztelt határozatnak szigorú keresztülvitele jelen körülmények közt az egyháztagok nagy részét tönk szélére juttatná: egyházmegyénk jelzett határozatát feloldani kegyeskedjék.

Közgyűlésünk, tekintettel a m.-hogykai egyház kérelmében felhozott indokokra, mult gyűlésünk határozatának fogantatosítását a kimenendő egyházlátogatás jelentésétől teszi függővé.

25. Ugyancsak a m.-hogykai egyház, hivatkozva azon körülményre, hogy helyettes lelkészének évi biztos jövedelme, a betervezett díjlevél szerint, már ma is 416 frtot tesz ki, s hogy 6 év alatt oly alapot képes előteremteni, melynek jövedelméből lelkész-tanítójának az egyházkerületi szabályrendeletben megszabott minimális díjazását fedezni képes leendő, s így anyaegyházi minőségét biztosíthatja: kérelmezi, hogy részére az 1883. évi ungvári egyházkerületi gyűlés 71. számú határozatával engedélyezett lelkész-tanítói állomás feltartatása a legközelebbi 6 évre engedélyeztessék, s így az affiliatiótól megmentessék.

Közgyűlésünk az igyekező és élni kívánó egyház kérelmét pártolólalag terjeszti fel a főt. egyházkerületi gyűlés elé, annyivalinkább, mivel a nevezett egyház élén álló lelkes és buzgó főgondnok, *Meczner Gyula* úr egyéniségében s egyházának önállósága érdekében kifejtett s legnagyobb elismerést érdemlő eddigi működésében elég garanciát lát arra nézve,

hogy a kérvényben jelzett szép remények a jövőben meg is valósulandnak.

26. Egyházmegyei ügyész, tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 58. pontjára vonatkozólag jelenti, hogy a kistárkányi egyház a *Popovics Pálné* által hagyományozott 80 frtot megkapta.

Jelentése tudomásul vétetik.

27. Tavaszi gyűlésünk 59. számú határozatával, egyházmegyei ügyész utasított, hogy hivatali elődével érintkezésbe lépve, *Bodnár Lajos* sóstófalvi előkönyörgőnek, a vámosujfalusi egyház elleni 37 frt 29 kr követelésére nézve a kellő intézkedést tegye meg. Erre vonatkozólag ügyész jelenti, hogy *Végh Bertalan* volt egyházmegyei ügyész úrral ennek távolléte miatt, nem érülközhetvén, ez ügyet idáig nem intézhette el.

Egyházmegyei ügyész a kérdéses ügynek mielőbbi lebonyolítására ismételve utasíttatik.

28. *Furik János*, leleszi káplán-tanító, esperesünkhöz intézett beadványában kijelenti, hogy ez állásáról az 1890. évi április 24. napjától kezdve véglegesen lemond.

Lemondása elfogadtatik.

29. A leleszi leányegyház tagjai kérelmezik, hogy a *Furik János* lemondásával megüresedett előkönyörgői állás lelkészszel, esetleg lelkész-tanítóval töltsék be, s minthogy ők a leendő lelkész-tanító részére, mellékelt díjlevelük szerint csak 429 frt 40 kr javadalmat tudnak kimutatni, kérik, hogy ez összeget az egyházmegye 600 forintra egészítse ki.

Miután az önként lemondott *Furik János* előkönyörgő, ez állásában az 1890-ik évi április hó 24-ik napjáig megmarad: egyházmegyei közgyűlésünk a leleszi leányegyház kérvényének tárgyalását nem tartja időszerűnek, hanem az e tárgyban intézkedést jövő tavaszi gyűlésünk teendői közé sorozza.

30. Jelenti esperes úr, hogy tavaszi közgyűlésünk 64. és 65. számú jegyzőkönyvi pontjaiban, a karádi és erdőhorvátii egyházakba a közalapi illeték arányos kivetése végett kinevezett küldöttség e szerepléstől fel lett mentve, amennyiben a kivetést időközben mindkét egyház teljesítette.

Tudomásul szolgál.

31. Tárgyalás alá vétetvén az egyetemes konvent által készített s a múlt évi őszi egyházkerületi gyűlés 39. számú jegyzőkönyvi határozatával az egyházmegyék véleményezése alá bocsátott egyházosztályozási és lelkészminősítési szabály-javaslat.

Közgyűlésünk ezen szabályrendeleti javaslatok életbeléptetésének egyértelemmel ellene nyilatkozik, nemcsak azért, mert az összes magyarországi ev. ref. gyülekezetek egyöntetű osztályozását kivihetetlennek tartja, hanem főképen azért, mert a konventnek ilyenmő intézkedése által az egyházkerületek jogába

való beavatkozást lát; de különben is a saját egyházkerületünk területén ez idő szerint érvényben levő egyházosztályozási és lelkészminősítési szabályrendeletet az adott viszonyok közt sokkal helyesebbnek és célhozvezetőbbnek tartván, annak további fentartásához és érvényben maradásához ragaszkodik.

32. *Sohajda János*, királyhalmeci lelkész, beadott kérvényében előadván, hogy az anyaegyházhoz tartozó leleszpólyáni és szolnocsikai leány-, illetőleg fiók-egyházban, valamint a szintén oda csatolt Fejszés és Rozsos nevű tanyákon összesen 479 ev. ref. egyházttag él, az itt túlsúlyban levő róm. kath. és gör. kath. lakosok közé beékelve, s hogy a szórványokban élő ref. vallású hívek igen csekély, sőt a tanyákon lakók egyáltalában semmi fizetéssel sem járúlnak az anyaegyház lelkészének díjazásához, jöllehet, a lelkészi szolgálatokat különbség nélkül veszik igénybe; továbbá, hogy a szolnocsikai fiók-egyházban, hol csupán a róm. kath. felekezetnek van iskolája, 12—14 ref. gyermek marad évenként vallásos-oktatás nélkül, sőt a mi még rosszabb, a hittant is a római katolikus gyermekekkel együtt tanulják, s így a nagyobb mérvű lelképásztori gondozásra égető szükség lenne, mit a lelkész jelen körülményei között nem teljesíthet; kéri egyházmegyénket, hogy őt a főtiszteletű egyházkerületnél s ezáltal közvetítve az egyetemes konventnél, a nevezett egyházak körlelkészeül ajánlja.

Egyházmegyei közgyűlésünk közelebbről ismervén nemcsak a lelkész csekély jövedelmét, hanem a szórványokban élő ev. ref. hívek érdekében kifejtendő nagyobb mérvű lelkészi gondozás égető szükségét is, különösen azon szempontból, hogy lelkészi gondozását ezentúl a szolnocsikai r. kath. iskolába járó ref. vallású gyermekek vallásos oktatására is kiterjeszthesse: folyamodó lelkészt, az egyetemes konventnél leendő pártolás végett, a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés figyelmébe melegen ajánlja.

33. Elnök esperesünk jelenti, hogy a tiszta-tokaji egyházban, volt lelkésze, *Horkai János* elhunytával megüresült lelkészi állomásra a betérjesztett választási jegyzőkönyv szerint, a folyó évi május hó 19-ik napján törvényszerűleg megejtett választás folytán, *Horváth János*, jelenleg petrahói lelkész lett általános többséggel megválasztva.

A választás törvényszerűen történnén meg, helyben hagyatik, s *Horváth János* a t.-tokaji egyház lelkészi hivatalában megerősíttetik.

34. *Kónya József* folyó évi junius havában vizsgázott segédlelkész betérjesztett bizonyítványai alapján bekebeleztetését kérelmezi.

Mint már különben is alkalmazásban lévő segédlelkész bekebeleztetik.

Ezzel kapcsolatban jelenti esperesünk, hogy *Bagdi István* m.-hogykai volt h. lelkész elhunytával, hivatalbeli utódjául *Erdélyi Józsefet*; a szadai egyházba segédlelkészeül *Szabó Károlyt*; s amennyiben a kiscigéresi egyházban, néhai lelkésztársunk *Keresztúry Zsigmond* elhalálózásával megüresült lelkészi hivatal a rendes lelkész-

választásig sem volt helyöltő lelkész nélkül hagyható, ily minőségben a jelzett időig az egyházmegyénkbe jelenleg bekebelezett s nem választható *Kónya József* s.-lelkészt rendelte be.

Tudomásúl vétetik.

35. *Persenszky Károly*, újonnan választott szerencsi tanító, bekebelezését; továbbá *Kastély Miklós*, golopi tanító, ezen állásában való megerősítését kerelmezi.

Persenszky Károly, okmányai rendben lévén, bekebelezetetik, s a szerencsi tanítói állomáson, az előirt eskü letétele után megerősítettik. *Kastély Miklóst* pedig, miután ellene már mádi tanító korából is súlyos panaszok emeltettek, a legközelebbi tanügyi bizottsági gyűlés pedig, beterjesztett jegyzőkönyvében egyenesen fegyelmi bíróság elé állíttatását kéri: golopi tanítói hivatalában ideiglenesen meghagyja ugyan, de végleges megerősítését attól teszi függővé, hogy működéséről legközelebbi gyűlésünkre mily jelentés fog beadatni.

36. Olvastatott a nagy- és kisrosvágyi egyháztagok kérvénye, melyben aziránt folyamodnak, hogy a lelkészi földek után esedékes állami és ártéri adó fizetésére a javadalmat élvező lelkész köteleztessék, ők pedig ezen terhek viselése alól felmentessenek.

Folyamodók kérelme, egyházi törvényeinkbe ütköztvén, egészben s különösen az állami adóra nézve nem teljesíthető. De másfelől tudomással bírván egyházmegyénk arról is, hogy a rosvágyi lelkész javadalma a vízszabályozás folytán tetemesen javult s ezzel szemben az egyházfentartó tagok adóterhe megfelelő arányban emelkedett: a méltányosság elvével nem tartván összeegyeztethetőnek, hogy egyik fél jövedelme a másiknak rovására s kárával emelkedjék: határozatilag kimondja, hogy azon különbözetet, mely az eredeti és a lelkészi javadalomnak vízszabályozás folytán felemelkedett *ártéri* adója között van, jövőben a lelkész tartozik fizetni; az eddigi hátrálékok, valamint az eredeti ártéri adónak fizetése azonban mindenkorra az egyháztagok terhére marad; megjegyeztetvén az is, hogy egyházmegyénk ezen határozata az épen választás alatt levő lelkészi állomás betöltése után lép életbe. Egyidejűleg az eredeti és jelenlegi ártéri adó közötti különbözetnek a helyszínén leendő megállapítására *Meczner Béla*, egyházmegyei gondnok és *Komjáthy Gábor* szentesi lelkész kéretnek fel.

37. A kisdobszai egyházból jelentés tétetvén az iránt, hogy ez évi augusztus 20-ikán összes egyházi épületei leégtek s azoknak újjáépítése szerveztetik:

Egyházmegyei közgyűlés az egyházmegyei és egyházkerületi szabályrendelet szerint, az építkezési tervzetnek, a költségvetésnek megbírálásával, s esetleg a vállalkozóval kötendő szerződésnek a presbyteriummal egyetértő megkötésével, általában minden célszerűnek és szükségesnek vélt intézkedések megtételével, egyházmegyét megillető jog- és hatáskörrel *Tóth Lajos* tanácsbíró és *dr Kesső Géza* egyházmegyei

ügyészt bizza meg, utasítván, hogy intézkedéseikről annak idejében egyházmegyei közgyűlésünknek jelentést tegyenek.

38. Olvastatott a bereckii egyház kérvénye, melyben nevezett egyház és özv. *Kellner Ignácné*, szül. *Schön Cecilia* között 5 hold földre vonatkozólag kötött csereszerződésnek jóváhagyását s végleges megerősítés végett a főt. egyházkerületi gyűlés elé leendő felterjesztését kéri.

Egyházmegyénk a jelzett csereszerződést maga részéről helybenhagyja s ugyanily célból pártolólág terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé.

39. A berzéki egyház presbytériuma, tavaszi gyűlésünk jegyzőkönyvének 43-ik pontjában felhivatván arra, hogy tőkepenzeit betáblázás, illetve jótállókkal ellátott szabályszerű kötvények által biztosítsa s ennek megtörténtéről esperesi hivatalunkat értesítse: nevezett presbytérium jelenti, hogy a nyert utasításhoz képest az adósoktól szabályszerű kötvényeket vett, s így az egyház tőkepenzeit kellőleg biztosította.

Egyházmegyei közgyűlésünk, midőn e jelentést tudomásul veszi, egyszersmind a tett intézkedések, helyességének a helyszínén leendő megállapítása végett *Tóth Lajos* tanácsbírót küldi ki, megbízva őt azzal is, hogy a kellőleg nem biztosított vagy nem biztosítható tőkét azonnal felmondja, hogy a templomon szükségelt javítások célszerű eszközölhetése végett tervezetet készítve, azt jelentés kíséretében terjeszse be esperesi hivatalhoz,

40. Ugyancsak a berzéki egyház lelkésze, tavaszi gyűlésünk 44. pontjára vonatkozólag, melyben a presbyterium a lelkészi 3 öl fa illetményének természetben leendő kiszolgáltatására lett utasítva, jelenti, hogy az 1886. január 17-én tartott presbyteri gyűlésben közte és a presbytérium között oly egyezség jött létre melyszertnt az egyház. jövőre a 3 öl fa helyett 25 frtot fizet évenként a lelkésznek, azon határozott kikötéssel azonban, hogy ezen 25 frt ne az egyház pénztárát terhelje, hanem az birtok arányban az egyháztagokra vettessék ki. A kivetésből bejött összeg azonban csak 17 frtot tevén, a hiányzó 8 frtot évenként az egyház pénztára fedezte, minekfolytán ez a lefolyt 3 év alatt már is 24 frttal lett a törvény ellenére megrövidítve. Hasonló szomorú helyzetben van a tanítói alap javára tőkésített rendelt 1½ öl fa árának ügye is, melynek 12 frtnyi árát az egyháztagokra lett kivetés útján szintén tőkésíteni kellett volna, de mely kötelezettségnek a presbyterium mind e mai napig nemcsak hogy eleget nem tett, sőt a lelkésznek azon indítványát, hogy a hátrálékok, valamint az évenként 37 frtot tevő fapénz-illetmény is az adókulcs szerint való kivetés útján szereztessenek be, a presbytérium elvetette. Midőn ezen tarthatatlan állapot rendezése végett felsőbb hatósági intézkedést kér, egyszersmind azon óhájának ad kifejezést, hogy azon kölcsönös megállapodás folytán létrejött magánjellegű szerződés, mely neki a 3 öl fa helyett 25 forint váltságdíjat biztosít, mint reá nézve előnyös intézkedés, továbbra is érvényben hagyassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk ez évi egyházlátogatás jelentéséből biztos tudomással bírván arról, hogy a 25 frt fapénz fizetése az egyház pénztárára hátrányos: szigorúan ragaszkodik tavaszi gyűlésünk jegyzőkönyvének 44. sz. határozatához, melyszerint a lelkészi hivatalt illető 3 öl fa természetben adandó; s amennyiben a presbytérium sem a lelkészi hivatalt illető, sem a tanítói alap javára tőkésíteni rendelt fa árának kivetéséről nem gondoskodott: ezen kivetésnek a presbytériummal egyetértőleg leendő eszközzéssel ugyancsak *Tóth Lajos*, tanácsbíró úr bízatik meg.

41. Ugyanazon egyház presbytériuma, tavaszi gyűlésünk jegyzőkönyvének 45. pontja szerint, utasítva lett, hogy a tanítói alap javára tőkésíteni rendelt 6 hold föld bérjödelmének és $1\frac{1}{2}$ öl fa árának, összesen évi 132 frtnak, 1879-ik év március havától mikénti kezeléséről, esetleg hova fordításáról részletes jelentést tegyen. Nevezett presbytérium erre vonatkozólag jelenti, hogy a tanítói alap mai napig 1022 frtra emelkedett, de ebből templom-, torony- s parochia javításra, továbbá segédtanító fizetésére elköltetett 549 frt 44 kr, a maradványnak tehát 502 frt 56 krnak kellene lenni, mely összeggel szemben a tanítói alap, a múlt évi gondnoki számadás szerint, tényleg 661 frt 40 krt tesz ki.

Egyházmegyei közgyűlésünk midőn ezen jelentést tudomásul veszi, egyszersmind a már több ügyek elintézésével megbízott *Tóth Lajos*, egyházmegyei tanácsbíró urat kéri fel, hogy a tanítói alap mikénti kezeléséről esperesi hivatalunknak jelentést tegyen.

42. *Kónya András* főjegyző, mint a h.-kaki egyház felügyeletével megbízott egyházmegyei küldött, betérjesztett jelentésében tudatja, hogy a lelkészlak teljesen felépített.

Tudomásul vétetik.

43. Olvastatott *Tatár József*, erdőbényei ref. tanító kérvénye, az erdőbényei ev. ref. tanító javadalmazásának emelése céljából, néhai *Ferenczy Lajos* által hagyományozott 1000, azaz egyezer frt alapítványi tőke kamatjának, részére leendő megítélése iránt.

Tekintettel boldogemlékezetű *Ferenczy Lajos* végrendeletének 3-ik pontjában foglalt intézkedésére: egyházmegyei közgyűlésünk határozatilag kimondja, hogy a jelzett 1000 forint alapítványnak mindenkori kamata az erdőbényei tanítót illetendi, s annak folyóvátételét kérvényező tanító részére már most elrendeli.

44. Olvastatott *id. Olajos Pál*, gesztelyi lelkésznek, az ottani tanító *Görömbey Gábor* ellen a presbytérium nevében beadott vádpanasza, melyben nevezett lelkész a tanítót hivatás hiányával, hivatalában hanyagsággal, egyházi hatósága iránti engedetlenséggel s növendékei, illetve tanítványaival szemben durva bánásmóddal vádolja.

Miután a beadott vádpanasz sem a presbyteri gyűlés jegyzőkönyvének kivonatával, sem a presbyterium aláírásával

nincs igazolva, azon utasítással tétetik vissza panaszló lelkészhez, hogy azt e kellékekkel felszerelve terjessze a legközelebb kimenendő egyházlátogató-küldöttség elé.

45. *Buda János*, karádi lelkész a presbytériám nevében s annak megbízása folytán előadja, hogy az ottani presbytérium 1876. december 12-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének határozata szerint az egyház kötelezte magát arra, hogy a rendes tanítónak — ha segédtanítót tart — e célra évenként 100 frtot fizet és 10 köblös földet megszánt, s a tanító ily feltétel alatt a segédtanító tartását magára vállalta, azon kilátásból, hogy a körülbelől 140 tanköteles növendék így az ő felelőssége mellett két tanteremben fog oktatást nyerhetni. Mint-hogy azonban az egyház a segédtanító díjazására vonatkozó ígérte-tét a közelmúltban megtagadta, a tanító segédet nem alkalmazhatott, s így a növendékek egy tanterembe szorúlva kénytelenek a tanulást egészségök veszélyeztetésével folytatni. Mely állapot tarthatatlanságát maga a tanító érezvén leginkább, közgyűlésünk előtt élőszóval azon ajánlatot tette, hogy ő a segédtanító tartására ma is vállalkozik, ha az egyház a fent jelzett megállapodás szerinti kötelezettségének eleget teend, és ha a segédtanítói lak fűtésére az egyház addig, míg erdejében tart, évenként 2 öl tűzi fát ad.

Egyházmegyei közgyűlésünk a karádi tanító ezen méltányos és az egyházra különösen előnyös ajánlatát elfogadja és határozatilag kimondja, hogy a karádi egyház, a rendes tanítónak, segédtartásra évenként 100 frtot köteles fizetni, és 10 hold földjét megszántani, a segédtanítói lakás fűtésére ugyancsak évenként 2 öl tűzifát adni mindaddig, míg ezen kötelezettséget saját erdejéből teljesítheti, önként értetvén az is, hogy a tanító az iskolának a közegészségügyi szabályokkal össze nem férő jelenlegi helyzetén, segédtanító alkalmazása által segíteni köteleztetik.

46. Olvastatott *Csécsei Nagy Pál*, sárospataki leánytanítónak hivataláról lett lemondását tudató, esperesi hivatalunk által közgyűlésünkhöz intézett levele.

Egyházmegyei közgyűlésünk, midőn a lemondást tudomásul veszi, a nyugalomba vonuló férfiúnak a tanügy terén teljesített 40 évi buzgó és odaadó szolgálatait másként nem jutalmazhatván, elismerését jegyzőkönyvileg fejezi ki, s a kiérdemült tanítót áldáskívánattal bocsátja a valóban rászolgált nyugalomba

- 47 Az előző ponttal kapcsolatban, olvastatott a sárospataki egyház presbytériuma gyűlésének a lemondás folytán megüresedett leánytanítói hivatal betöltése tárgyában felvett három rendbeli jegyzőkönyve, melyek szerint, a jelzett állomást egy, (lakás nélkül) 500 forinttal díjazandó okleveles tanítónővel kívánja betölteni; a megválasztandó tanítónő egy próba-év eltöltése után fogván megerősíttetni, illetőleg állandósíttatni.

Egyházmegyei közgyűlésünk a sárospataki egyház presbytériumának intézkedését helyesléssel veszi tudomásul.

48. Az 1890-ik évben kimenendő egyházlátogatási küldöttségek következőleg alakítottak meg:

1. A megyaszói járásba: *Zombori Gedő*, tanácsbíró és *Pálóczi József*, mádi lelkész.

2. A tállyai járásba: *Tóth Lajos*, tanácsbíró és *Komjáthy Gábor*, szentesi lelkész.

3. A pataki járásba: *Gecsei Péter*, tanácsbíró és *Horváth János* petrahói lelkész.

4. A szentesi járásba: *Kónya András*, főjegyző és *Zitás Bertalan*, pthrügyi lelkész.

5. A cigándi járásba: *Keresztúri József* tanácsbíró és *Páricsi József*, karcasai lelkész.

Egyházmegyei gondnok úr ez évben a szentesi járásban fogja megkezdett körútját folytatni.

49. A *Nagy Gedeon*-alaphól segílyt kérnek s arra felvételnek: *Farkas Károly*, tárkányi; *Bagossi Sámuel*, kisdobszai; *Nagy Károly*, örösi és *Kovács Ferenc*, vékei tanítók.

Segélyért folyamodnak továbbá a kenézlői egyház, *Sallai Sándor* erdőhorvátii, *Rácz Abrahám*, csobaji és *Nagy Károly* szomotori lelkészek; *özv. Tatár Mihályné* pthrügyi, *özv. Anti Jánosné* tállyai, *Szinyei Andrásné* lukai, *Molnár Pálné* királyhalmeci, *Lábos Menyhért*né szentesi lelkész-özvegyek; *Lábos Endre* leleszpólyáni, *Fodor Károly*, semlyéni rendes és *Pataki Sándor* volt ricsei nyugalmazott tanítók; *Hubay Boldizsárné* és *Kiss Józsejné* tanító-özvegyek.

Mindezen folyamodók a segílyosztó-bizottság figyelmébe ajánlhatnak.

50. A harangodvidéki tanítói értekezlet, a tanügyi bizottság közvetítésével, azon kérelmet intézi egyházmegyei közgyűlésünkhöz, hogy léptesse életbe az 1869. évi augusztus 28-án, Sárospatakon tartott egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 15. pontjában foglalt azon intézkedést, melyszerint „az üresedésbe jutott tanítói állomások akként töltendők be, hogy vagy segédtanító alkalmaztatik s az elhunyt tanító özvegyének kegyelem-év adatik, és pedig azon szabály szerint, mint a lelkészek özvegyeinél szokásban van; vagy rendes tanító választatik s a tanítói fizetés fele egy évig az elhalt tanító özvegyét vagy árváit, másik fele pedig az új tanítót fogja illetni, a tanítói lakást minden esetben az új tanító foglalván el.“

A harangodi tanítói kör jelzett kérelme a többi tanítói körökkel közöltetni határoztatik, hogy azt saját körükben azok is megvitatván, erre vonatkozó véleményüket nyilváníthassák.

51. Olvastatván egyházmegyei tanügyi bizottságunk 1889. év szeptember 2-án, Sárospatakon tartott ülésének jegyzőkönyve; abból az alábbi pontok jegyzőkönyvünkbe vétetnek:

A körlátogatói jelentések és táblás kimutatások szerint, 44120 lélekszám mellett 6—12 éves iskolaköteles van 2314 fi, 2189 nő, összesen 4503; a mult félévinél több 108-al, = a lélekszám 10·2%-ja. Iskolát gyakorol 2012 fi, 1709 nő, együtt 3721; 256-tal több a mult félévinél, = a lélekszám 8·4%-ja, = a tankötelesek 82·6%-ja.

Ismétlő iskolaköteles 926 fi, 946 nő, együtt 1872, = a lélekszám 4·2⁰/₀-ja, 48-al több a mult félévinél. Ismétlő iskolát gyakorol 197 fi, 190 nő, együtt 387, = a lélekszám 0·8⁰/₀-ja, = az ismétlő iskolakötelesek 20·6⁰/₀-ja. 201-el kevesebb a mult félévinél.

Mindennapi iskolát nem gyakorol 302 fi, 480 nő, = 782, = a tankötelesek 17·4⁰/₀-ja. Ismétlő iskolát nem gyakorol 729 fi, 756 nő = 1485, = az ismétlő tankötelesek 79·4⁰/₀-ja.

Osztályok szerint: VI-osztályú iskola van 13, V-osztályú 18, IV-osztályú 25, III-osztályú 12, II-osztályú 1, községi 5. Az iskoláztatás szünetelt 4 helyen, u. m. Szentesen, Lelesz-Polyánban, Leányváron (himlőjárvány miatt), Nagy-Géresben tűzvész miatt. Jelentés nem adatott Sóstófalváról, és pedig azért, mert az iskola előbb bezárattott.

Szellemi ájlásra nézve:

Kitünő iskola van 22, u. m.: Báj, Cigánd, Csanáros, Erdőbénye, Karád, Pácin, Kis-Dobsza, Kis-Géres, O.-Liszka, Karos, Megyaszó felsőbb fi; Orös, Pthrügy, Ricse, Sárospatak fi és 2 leány; Sajó-Hídvég, Véke, Tállya, Kis-Tárkány, T.-Lúc fi-osztály.

Dicséretes: 24, u. m. Berzék, Csobaj, Harkány leány; Hernád-Németi, Karcsa, Kesznyéten, K.-Helmeç, Kis-Kövesd, Nagy-Kövesd, Láca, Mád, Megyaszó alsó fi; Monok, Nagy-Rozvág, Semlyén, Szada, Szerencs, Szomotor, Tarcal fi; T.-Lúc leány; Tokaj, Tolcsva, Vámosujfalú és Vajdácská.

Kielégítő 22, u. m.: Agárd, Bacská, B.-Keresztúr, B.-Olaszi, Sima, Erdőhorváti, Gesztely, Harkány fi; Hogyka, H.-Kak, Kenézlő, Legyes-Bénye, Luka, Megyaszó leány; Ond Petrahó, Takta-Kenéz, Tarcal leány; Ágcsernő, Tisza-Ladány, Zombor, Vís.

Gyenge 1: Golop.

Minősíthetetlen Lelesz.

Nincs minősítve 5, u. m.: Leányvár, Sóstófalva, Lelesz-Polyán, Nagy-Géres, Szentes.

Haladás jelezhető Kis-Dobszán és Sárospatakon az alsóbb leányiskolánál, melyek dicséretesből kitünőkke; továbbá Lácán, Mádön, Tolcsván, melyek kielégítöből dicséretesekké emelkedtek.

Hanyatlottak: Tokaj kitünöből dicséretessé, Bacská dicséretesből kielégítövé, Golop dicséretesből gyengévé, Lelesz gyengéből minősíthetetlené.

Rendes tanító van 59, segédtanító 2, lelkész- és káplán-tanító 14. Ideiglenes 2, helyettes 1.

Okleveles tanító van 56, nem okleveles 6, u. m.: a hernád-németii ideiglenes és segéd, a kaki, a megyaszói ideiglenes, a mádi rendes és a tolcsvai tanító.

Tanítói lak jó 68, rossz 4, u. m.: a t.-kenézi, szomotori, hogykai és vámosujfalusi.

Tanterem: törvényszerű 65, nem törvényszerű 7, u. m.: a leleszi, csobaji, hogykai, petrahói, zombori, vámosujfalusi és vajdácskai.

Iskolai felszerelés kellő 16, hiányos 55, semmi 1, es pedig Leleszen.

Tornaeszközökkel csak 4 iskola van ellátva, és pedig az erdő-bényei, o.-liszcai és a sárospataki fi- és leányiskola.

Rendezett *faiskola* van 26, rendezetlen 33, nincs 5 helyen, u. m.: Hogykán, N.-Rozványon, Vékén, Berzéken és Tokajban. Jelen-
tés nem érkezett 5-ről.

Más vallásfelekezethez tartozó iskolások :

róm. kath. = 98 fi, 78 nő = 176 ;

g. kath. = 21 fi, 22 nő = 43 ;

ág. hitv. = 5 fi, 6 nő = 11 ;

izraelita = 43 fi, 42 nő = 85 ;

Összesen = 167 fi, 148 nő = 315.

Eszerint egyházmegyénkben, felekezeti iskolánkba járt :

6—12 éves = 2012 fi, 1709 nő = 3721 ;

12—15 éves = 197 fi, 190 nő = 387 ;

más vallású = 167 fi, 148 nő = 315.

Összesen = 2376 fi, 2047 nő = 4423 gyermek.

Az egyes iskolákra vonatkozólag különösen kiemeli tanügyi bizottság a tályai, vámosújfalusi, sárospataki mindhárom, a kiscigéresi, kistárkányi, vékei, tiszalúci fi, pthrúgyi, meggyasói felső fi, báji, cigándi, berzéki és karádi iskolákat, mint a melyekben rend, fegyelem, pontosság és szorgalom uralkodik ; azonban sajnálatraméltó tény gyanánt jelzi tanügyi bizottság, hogy a sárospataki felsőbb leányiskolában a vallásosoktatás nemcsak hogy egy színvonalon nem áll a többi tantárgyakból feltüntetett eredménnyel, hanem attól messze elmarad ; továbbá, hogy Zomboron a vizsgálat alkalmával 2 gyermek volt az iskolában, s hogy ott a nyári évszakban épen nem járnak iskolába. Fájdalom, a fénynek több ily sötét árnyéka is van ; így nevezetesen *Ondon* az iskoláztatás nagy mértékben el van hanyagolva ; a tanítónak nyugdíjaztatása, tanításra képtelensége miatt az iskola érdekében kívánatos.

A szerencsi egyház előjárósága, mivel az iskola érdekében semmi tevékenységet sem fejt ki s e miatt a mulasztások nagy mértékben felszaporodtak, egyházmegyeileg megintendő.

Golopon az iskola szellemi állapota hátra halad, a gyermekek azt is elfeledték, a mit előbb tanultak és tudtak ; ugyanazért a hanyag tanítónak, tanügyi bizottság, a fegyelmi bíróság elé állíttatását kéri.

Nagy-Rozványon az iskolások nagyon sokat mulasztanak s e miatt a haladás lehetetlen.

Agárdon 64 tanköteles közül 14 növendék vett részt a vizsgálatban, s állítólag nem is gyakorolta több az iskolát, mióta a tavaszi munkaidő beállt. Az agárdi egyház előjárósága szigorúan utasítatik, hogy az iskoláztatás érdekében kellő szigorral járjon el a hanyag szüléssel szemben.

Hasonló panasz jelentetik Bacskáról, hol 41 iskolaköteles közül 13 és Bodrog-Olasziból, hol 28 tankötelesből 4 növendék volt jelen a vizsga alkalmával. Ez utóbbi egyház előjárósága a mulasztók névsorát a kir. tanfelügyelőnek és a szolgabírói hivatalnak is beterjesztette, azonban eredménytelenül. Mástkülönbben a csekély létszámnak egyik oka az is, hogy a hiterősítés a húsvéti ünnepek alkalmával eszközöltetik. Elkész utasítandó, hogy a konfirmációt az aratási vizsgákkal egyidejűleg teljesítse.

A b.-zsadányi községi iskolába járó ref. vallású növendékek a hittanból és egyházi énekiésből alig mutattak fel eredményt, minek oka abban keresendő, hogy a vámosújfalusi agg lelkész-tanító, ki a saját egyházabeli iskolában a legnagyobb elismerésre méltó eredményt tűntet fel, díj és fuvar nélkül kénytelen a távol eső filiába vallás- és énektanítás végett átjárni. Ugyanezért tanügyi bizottság kéri egyházmegyei hatóságot, hogy nevezett lelkész részére, legalább a téli hónapokra, fuvart eszközöljön ki.

A vallás- és énektanítás hasonló szomorú állapotban sinlődik a sároskispataki községi iskolában.

A megyaszói leánytanító nagyobb fokú tevékenységre és szorgalomra utasíttatik.

Tisza-Ladányban az iskola szellemi állapota a tanító hanyagságáról tanuskodik, ugyanazért az illető tanító kötelességének lelkiismeretesebb teljesítésére figyelmeztetik.

A csobajai egyház előljárósága utasíttatik, hogy iskola-, illetve tanterem helyiségének kijavításáról gondoskodjék.

A tokaji egyház előljárósága az iskolamulasztások lehető megszüntetésére, tanító pedig tanítványaival szemben szelidebb bánásmódra utasíttatik.

Általában megjegyzi a tanügyi bizottság:

1. hogy tavaszi közgyűlésünk vonatkozó határozatait az iskolafentartó egyházak és tanítók közül egy sem vette komoly figyelembe, mert, mint a jelentések mutatják, előbbi mulasztásaikat helyre nem hozták;

2. hogy a mindennapi, de különösen az ismétlődő iskoláztatás a legtöbb helyen el van hanyagolva, s általános a panasz, hogy a baj orvoslására sem a községi, sem a megyei hatóságok nem teszik meg a kellő intézkedéseket;

3. hogy a tanítói körök közül csak a cigándi és harangod vidéki kör terjesztette be jegyzőkönyvét;

4. hogy a körlátogató-bizottság jelentését a világi tagok közül egyedül a gesztelyi kör világi tagja írta alá.

Egyházmegyei közgyűlésünk, midőn a tanügyi bizottság jelentését részben örvendetes, részben sajnos tudomásul veszi egyszersemind felelősség terhe alatt utasítja az illető iskolafentartó egyházakat, tanítókat, tanító-köröket és körlátogató-bizottságokat, hogy hivatásukat, a népnevelés nagyfontosságára való tekintetből, jövőre lelkiismeretesebben teljesítsék, s egyházmegyei határozatainkat kellő figyelemre méltassák.

52. A leleszi körben *Komjáthy Gábor*, szentesi lelkész, mint azon kör körlelkésze; a kiskövesdi körben *Csontos Károly*, vajdácskai tanító, viselt hivatalukról lemondván:

Egyházmegyei közgyűlésünk a leleszi kör körlelkészeül *Csontos Gábor*, agárdi lelkészt, a kiskövesdi körbe pedig körlátogató tanítóul *Miskolci Ödön*, karosi előkönyörgő-tanítót nevezi ki.

53. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvasatván, hitelesítették,

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegyei bíróság

tárgyalási jegyzőkönyve.

Felvéetett Sárospatakon, 1889. szeptember 16-án, a Petrahón, 1889. évi augusztus 25-én megejtett lelkészválasztás ellen beadott óvás tárgyalása és eldöntése tárgyában.

A bíróság következőleg alakult meg:

Egyházi elnök *Kopré Ferenc*, esperes; világi elnök *Meczner Béla*, egyházmegyei gondnok.

Szavazó bírák, egyházi részről: *Ölbey János, Keresztúri József, Zombori Gedő, Tóth Lajos, Gecsei Péter*; világi részről: *Pilissy Nándor és Szinyei Gerzson*. Jegyző: *Dr. Kesső Géza*, egyházmegyei világi jegyző.

A bíróság ekként megalakulván, a vizsgálati iratok felolvasása a bizonyítási eljárás befejezése és a felek előadásainak meghallgatása után, szótöbbséggel a következő

ítéletet hozta:

Petrahó ref. egyházközségében, 1889. augusztus hó 25-én megtartott lelkészválasztás megsemmisítettik. *Lábas István* és *Zitás István* segédlelkészek az újra megejtendő választás alkalmával a választhatásból kizáratnak. (Zsinati törvény 213. §. a) pont).

Petrahai András, a petrahói egyház gondnoka, ezen egyház gondnokságától elmozdittatik s a legközelebbi lelkészválasztás alkalmával szavazati jogától ezúttal megfosztatik.

A felmerült eljárási költségek, a zsinati törvény 213. §. f) pontja alapján, 28 frt 37 krban megállapítatnak, s ennek 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett, egyetemleges megfizetésére *il. Bráda Ferenc, Szécsi Sámuel, Petrahai András, Gyana János, Dudás Sándor* és *Hegedűs Ferenc* petrahói lakosok kötelezettenek.

A letett 50 frt, a költségek biztosítása végett, az elmarasztaltaktól leendő behajtásig visszatartatik.

Indokok:

I. Megsemmisítendő volt a választás azért, mert a vizsgálat folyamán beigazoltatott az, hogy a választást megelőzőleg nagyobb mérvű korteskedés történt, mint ezt a mindkét részről érdekeltek úgy a vizsgálat folyamán, mint a bíróság előtt önmaguk beismerték; s hogy e korteske-

dés a jelöltek tudtával és beleegyezésével történt, erre nézve a bíróság — az önbeismerésen kívül — abból merítette meggyőződését, hogy azok, kik a korteskedést intézték, a megválasztott *Lábas István*nal közeli rokonságban és sógorsági viszonyban állanak; ugyanis a megválasztott *Lábas István Szakácsi János* nevelt leányát bírja nőül, *Szakácsi László Szakácsi János* testvére, *Tóth Antal* pedig *Szakácsi László* veje.

II. Az ítéletben megnevezett jelöltek el voltak zárandók az újból választhatástól azért, mert tanuk vallomása és felek beismerésével igazolva lett, hogy a korteskedés a *Lábas* pártja részéről nagyobb mérvben ugyan, de mindkét részről kölcsönösen történt, és mert ezen intézkedés mellőzése esetén, az érdekllett egyházközség igen könnyen még nagyobb-mérvű rázkódtatásnak lenne kitéve, a mi pedig az egyház békéje szempontjából kikerülendő.

III. *Petrahai András* gondnoki állásából elmozdítandó volt azért, mert ő, kinek kötelessége volt, hogy az egyház békéjét és nyugalmit megóvja és előmozdítsa, s általában jó példával járjon a hívek előtt, e helyett magát is megvesztegetni engedte, s az egyház nyugalmanak megzavarásában közreműködött.

IV. *Id. Bráda Ferenc* és társai az eljárási költségekben elmarasztalándók voltak azért, mert a vizsgálat folyamán kiderült, hogy a kortes mozgalom vezetői ők voltak.

Ezzel a jegyzőkönyv berekesztetett és aláíratott.
Kelt mint fent.

Kopré Ferenc,

esperes, mint az egyházmegyei bíróság
egyházi elnöke.

Meczner Béla,

egyházmegyei gondnok, mint az egyházmegyei bíróság világi elnöke.

Dr Kesső Géza,

világi jegyző, mint a bíróság jegyzője.

Jegyzettek: *Kónya András*, főjegyző az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 44, 48, 49, 51, 52, 53;
Czinke István, aljegyző a 17, 28, 35, 42, 50;
Komjáthy Gábor, aljegyző a 14, 15, 29, 32, 39, 40, 41, 45, 46, 47;
Dr Kesső Géza, világi aljegyző a 10, 12, 13, 18, 19, 23, 26, 27, 38, 43-ik és a törvénytörvény pontot.

Tárgymutató

arra nézve, hogy mely számú pontok, mely egyházakat, hivatalokat vagy egyeseket illetnek.

- Agárdi egyházat 51.
 Ágcsernői egyházat 21.
 Bacsikai egyházat 51.
 Bacsikai Károlyt 21.
 Bagossi Sámuel tanítót 49.
 Bereckii egyházat 22, 38.
 Berzéki egyházat 21, 39, 40, 41.
 Bódogh Károly tanácsbíró 8.
 Bodnár Lajos tanítót 27.
 Bodrogkeresztúri egyházat 22.
 Bodrogolaszii egyházat 11, 51.
 Cigándi lelkészt 5.
 Czinke István lelkészt 8.
 Csécsi Nagy Pál tanítót 46.
 Csobaji egyházat 51.
 Csontos Gábor agárdi lelkészt 52.
 Csontos Károly tanítót 52.
 Dobszai egyházat 21, 37.
 Egyházmegyét s konventet 31.
 Egyházlátogatókat általában 7.
 Esperesi hivatalt 10.
 Farkas Károly tanítót 49.
 Furik János lelkészt 28.
 Futó János lelkészt 21.
 Gecsei Péter tanácsbíró 4, 5, 8, 48.
 Golopi egyházat 22, 51.
 Hazai Béla lelkészt 21.
 Hogykai egyházat 22, 24, 25.
 Horváth János lelkészt 8, 33, 48.
 Karádi egyházat és tanítót 45.
 Kastély Miklós tanítót 35, 51.
 Keresztúri József tbrót 8, 10, 48.
 Kesső Géza egyházmegyei ügyész 8, 12, 13, 18, 19, 23, 27, 37, Komjáthy Gábor lelkészt 4, 5, 48, 52.
 Kolozsváry István lelkészt 21.
 Kónya András főjegyzőt 8, 20, 42, 48.
 Kónya József s.-lelkészt 34.
 Kovács János lelkészt 21.
 Királyhelmei egyházat 22.
 Kovács Ferenc tanítót 49.
 Kőrösi György lelkészt 8, 21.
 Kiskövesdi egyházat 21.
 Legyesbényei egyházat 22.
 Leleszi egyházat 29.
 Lelkészeket általában 6.
 Mádi egyházat 21, 22.
 Meczner András tanácsbíró 8.
 Meczner Gyula hogykai főgondnokot 8, 25.
 Meczner Béla egyházmegyei gondnokot 36.
 Megyaszói leánytanítót 51.
 Miskolczi Ödön tanítót 52.
 Monoki egyházat 21, 22.
 Nagygéresi egyházat 21.
 Nagy Károly szomtori lelkészt 21.
 Nagy Károly örösi tanítót 49.
 Nagykövesdi egyházat 21.
 Olajos Pál gesztelyi lelkészt 44.
 Ölbey János tanácsbíró 8.
 Pilissy Nándor tanácsbíró 8.
 Pálóczy József lelkészt 48.
 Páricsy József lelkészt 48.
 Perbenyiki egyházat 21, 22.
 Persenszky Károly tanítót 35.
 Réthy Pál lelkészt 21.
 Rozvágyi egyházat 36, 51.
 S.-a.-ujhelyi egyházat 8.
 Sarkady Antal lelkészt 14.
 Sárospataki egyházat 47.
 Simai egyházat 20, 21.
 Sohajda János lelkészt 32.
 Spitko Mórt 15.
 Szántay István lelkészt 21.
 Szentesi egyházat 21.
 Szerencsi egyházat 22, 51.
 Szinyei Gerzson tanácsbíró 8.
 Szomtori egyházat 21.
 Taktakenézi lelkészt 5.
 Tállyai egyházat 22.
 Tárkányi egyházat 16, 17, 21.
 Tiszaladányi tanítót 51.
 Tokaji egyházat 33, 51.
 Tokaji tanítót 51.
 Tóth Lajos tanácsbíró 8, 37, 39, 40, 41, 48.
 Tolcsvai egyházat 22, 23.
 Vámosújfalusi egyházat 21, 22.
 Vecsey Oláh Miklós tanácsbíró 5.
 Visi egyházat 14, 15.
 Zitás Bertalan lelkészt 48.
 Zombori egyházat 21, 22, 51.
 Zombori Gedő tanácsbíró 23, 48.